

Lukács evangéliuma

„És felkelvén, elméne az ő atyjához. Mikor pedig még távol volt, meglátá őt az ő atyja, és megeseék rajta a szíve, és oda futván, a nyakába esék, és megsókolgatá őt” (Lk 15:20). Jól ismerjük ezt az igeverset, ami minden kor irodalmi anyagának egyik legismertebb és legkedveltebb történetéből való – akár a világi, akár a vallásos irodalmat vesszük alapul. Még meglepőbb tehát, hogy gyakorlatilag sohasem hallottunk volna róla, ha egykor egy orvos-misszionárius bele nem foglalja ezt a gyöngyszemet tanult barátjának, Teofilosznak írt levelébe.

Az orvos neve Lukács, aki pogányból lett hívő, a levelet pedig ma *Lukács evangéliumaként* ismerjük. Az evangéliumon kívül Lukács a szerzője *Az apostolok cselekedeteiről* írt könyvnek is. Pál apostol útítársaként Lukács alapos megfigyelője és résztvevője volt a hatalmas Jézus-mozgalomnak, ami végigsöpört a Római Birodalmon. A Pállal való szoros munkatársi kapcsolat folytán Lukács nemcsak mélységeiben tudta felfogni a keresztény egyház létének lényegét – ami megállta helyét még azzal a birodalmi követeléssel szemben is, hogy a császárt tiszteljék Istenként –, hanem hiteles forrásokból szerzett alapos ismeretet az evangélium mögött álló csodálatos személyről: Jézus Krisztusról is. Tehát Lukács a Szentlélek ihletésére írta meg kétkötetes művét, aminek talán ezt a címet adhatnánk: „A keresztény egyház eredete és története”.

E műnek az első része az evangélium, amit Lukács még azelőtt írt meg és küldött el Teofilosznak, hogy *Az apostolok cselekedeteit* megírta volna (ApCsel 1:1). Sok konzervatív bibliamagyarázó Kr. e. 61-63 közé teszi *Lukács evangéliumának* keletkezését. Teofilosz görög származású volt, ezért Lukács különösen figyelt a levél írása közben arra, hogy evangéliumát a hívő közösség görög, pogányból lett keresztény tagjainak írja, ám eközben nem hagyta figyelmen kívül Jézus zsidó gyökereit sem. Máté elsősorban a zsidóknak írt, ezért Jézus Messiás-létét hangsúlyozta ki. Márk a rómaiaknak írt; evangéliumában úgy látjuk Jézust, mint aki a királyságáról szóló örömhírt hirdetve járja a vidéket. János mélyen gondolkodó személy volt, az ő evangéliumában úgy jelenik meg Jézus, mint az Ige, a Teremtő, az Isten Fia. Lukács azonban a pogányokat tartotta szem előtt. Úgy mutatta be Jézust, az ember Fiát, mint a világ Megváltóját és az emberiség Barátját. Az ő evangéliumának fő témája az üdvösség egyetemes volta; ezért a nemzetségtáblázata Jézus vérvonalát Ádámgig vezeti vissza, akit Isten teremtett, miközben Máté nemzetségtáblázata megáll Ábrahámnál, a zsidók atyjánál (Lk 3:23-38; vö. Mt 1:1-17).

Lukács evangéliuma a leghosszabb az Újszövetség evangéliumai közül. Néhány csoda leírása csak itt szerepel, mint például a naini özvegy fiának feltámasztása (Lk 7:11-18) vagy Málkus fülének meggyógyítása (Lk 22:50-51). (A csak itt szereplő csodák leírása itt található: Lk 5:4-11; 13:11-17; 14:1-6; 17:11-19.) Több példázatot is kizárólag *Lukács evangéliumában* olvashatunk, közöttük jó pár igen híres: az irgalmas samaritánus (Lk 10:30-37), a gazdag és Lázár (Lk 16:19-31), a farizeus

és a vámszedő példázata (Lk 18:10-14). A Zákeusról szóló történet is Lukács egyedi elbeszélése (Lk 19:1-10).

Lukács a Szentlélek vezetése alatt állítja, hogy áttekintette a történelmi anyagokat, meghallgatta a szemtanúkat (Lk 1:2), majd miután mindennek alaposan utánajárt, szép rendben leírta, amit talált, hogy az olvasó megismerje a Jézussal kapcsolatos dolgok bizonyosságát (3-4. versek).

Amikor a nagy teológus, James Denney-t megkérték, ajánljon egy jó életrajzot Jézusról, ő megkérdezte: „Olvasták már Lukács evangéliumát?”

Kiváló ötlet! Világszéles egyházunkban mi is mindannyian olvassuk el ebben a negyedévben!

John M. Fowler ötvenhárom évig állt az egyház szolgálatában mint lelkész, teológiát és filozófiát oktató tanár, szerkesztő és az oktatási rendszerünk egy vezetője. Számos cikket és könyvet írt, valamint két korábbi Bibliatanulmányoknak is ő volt a szerzője: A kozmikus küzdelem Krisztus és Sátán között (2002) és Az efesusiak: a kapcsolatok evangéliuma (2005).

Clifford R. Goldstein
szerkesztő

Néhány megjegyzés a magyar kiadáshoz

Szombatsikolai tanulmányunkban a bibliai idézeteket többnyire a Károli-féle fordításban közöljük. Más idézeteknél zárójelben olvasható a forrás megjelölése.

Számos idézet, valamint a bibliai könyvek neve és rövidítése az újonnan revideált Károli bibliafordítás (rövidítve: ÚRK, Budapest, 2012, Veritas Kiadó) szerint szerepel. Szintén gyakran idézünk még a Magyar Bibliatársulat 2014-ben kiadott, revideált új fordításából (rövidítve: RÚF).

Ha az idézetben egy, az oldalon már ismertetett műre hivatkozunk, akkor használjuk az i. m. (idézett mű) rövidítést.

Továbbra is szeretettel ajánlom minden érdeklődő figyelmébe a Tanítói mellékletet, ami külön kiadványként beszerezhető.

Az adott heti bibliatanulmánnyal kapcsolatos beszélgetés az interneten is megtekinthető a www.remenyiv.hu oldalán a VIDEÓGALÉRIÁBAN és a Bibliatanulmány alatt, illetve kérhető még e-mailben, videoüzenetként.

ÚJDONSÁG! AZ ÉRDEKLŐDŐKET VÁRJUK A FACEBOOK BIBLIATANULMÁNYOK CSOPORTJÁBAN IS AZ ALÁBBI CÍMEN: [HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/GROUPS/BIBLIATANULMANYOK/](https://www.facebook.com/groups/bibliatanulmanyok/).

Amint már megszoktuk, a hanganyag letölthető az internetről. Ha a bibliatanulmányokat megkeressük az egyház honlapján (www.adventista.hu/bibliatanulmanyok), az ott jelzett kapcsolattal elérhető a hanganyag is. Ezért külön köszönettel tartozunk Bátori Sándornak és mindazoknak, akik részt vesznek az előkészítésben!

Zarkáné Teremy Krisztina
a magyar változat szerkesztője